

pred oltarjem trdnjša, nego marsikatera druga, ki se vrši natančno po obredih.

* * *

Minulo je poletje in jesen in zima je zopet trkala na vrata. Marko je ni preživel. Bolezen ga je položila na posteljo in še pred pomladjo je umrl navzlic prizadevanju in postrežbi skrbne Ljudmile. Hude rane in srčna napaka so mu bile izpodkopale zdravje za vselej ter ga spravile v hladni, prezgodni grob. Mati in Ljudmila sta ostali sami.

Nekaj mesecev potem sta sedeli zvečer pred hišo stara mati in Ljudmila. Obe sta bili oblečeni temno, obe vdovi. Skupna nesreča ju je vezala najtrdnjeje. Gospodarili in gospodinjili sta, kakor sta mogli. Ko sta se pogovarjali o nekem poljskem delu, pride proti njima občinski sluga

in podá Ljudmili list. Ta ga odpre in jame brati. A kmalu jej pade iz rok, ona votlo zaštoče in se skloni, pokrivši si obraz z rokama. Ko to vidi sluga, zaboli ga srce, da urno odide, ne da bi se poslovil. V pismu je bilo poročilo znanega nam zdravnika od bosanske meje, da je bil ubit v hudem boju Slovenec-prostovoljec Janko P. Turška krogla mu je ustavila junaško srce. Ker je to zvedel od zanesljivih prič, zdela se mu je dolžnost, da naznani tužno novico domačim pokojnikom.

„Sedaj še ta!“ zakliče po kratkem molku Ljudmila. „O moj nesrečni brat, moj brat Janko! Za ptujo zemljo si prelil kri, ptuja zemlja te bo krila. Bog ti bodi milostljiv!“ Stara ženica pa je vzdihnila: „O vojska, vojska, kaj si nam napravila!“

Bilo je.

Leta nekdanja, mlada, vesela!
Kliče nazaj vas tužni spomin.
Lepša pomlad je takrat dehtela.
Lepše se petje je v logih glasilo.
Časi beže naprej in naprej . . .
Bilo je, kot bi nikdar ne bilo,
In nikdár ne bode poslej.

Kadar meglene razpadejo halje,
Vsplava pogled mi do rodni planin.
Cvètne pologe, tiho oskalje,
Dóma ugledam okolico milo,
Gledam jo, gledam iz daljnjih mej . . .
Bilo je, kot bi nikdár ne bilo,
In nikdár ne bode poslej.

Ali vonjavo in kras izpreminja
Roža na vrtu, cvetica poljan?
Ali se spev več s spevom ne strinja,
Ptičev ubrano nekda znanilo?
Vélika mati, priroda, povej!
Bilo je, kot bi nikdár ne bilo,
In nikdár ne bode poslej.

V prsih srcé je zrkalo veliko,
Mimo hitita leto in dan.
Slika vpodabljata v srcu za sliko
In jo zatirata z jadrno silo.
Človek strmi nazaj in naprej . . .
Bilo je, kot bi nikdár ne bilo,
In nikdár ne bode poslej.

Skrb privihirá nad mirno gladino,
Trpko spoznanje valove skali.
Slike se iste ozró v globočino,
Toda drugačno vse njih je sveto.
Moten odsev, kot jasen poprej . . .
Bilo je, kot bi nikdár ne bilo,
In nikdár ne bode poslej.

Kar je minulo tù, mine za vedno;
Vrne se morda, a isto več ni.
Kadar življenje ugasne nam bedno,
Tožil bo duh nad našo gomilo,
Tožil bo svetu naprej in naprej . . .
Bilo je, kot bi nikdár ne bilo,
In nikdár ne bode poslej.

Anton Medved.

Biserji.

29.

Mravljinec in bučela
Oboje rado dela;
A tudi krasti znade,
Če prilika se dade.

30.

Lisica volku „striček“ pravi,
Ko stiska jo za golt in davi;
A ko od nje je za korák,
Lisica volku dé „bedák“.

Anton Hribar.